

Scholen als energieambassade in de wijk. Actieonderzoek naar de rol van scholen in de energietransitie

Publieke samenvatting / Public summary

Aanleiding

De transitie naar schonere, zuinigere energiesystemen gaat nog niet snel genoeg. Scholen kunnen dit proces mogelijk versnellen. Het concept is eenvoudig: in een integrale aanpak wordt het onderwijs verrijkt met onderwerpen als duurzaamheid, energiebesparing en het ontwikkelen van '21st century skills'. De leerlingen worden actief in het verduurzamen van hun school en van de wijk eromheen. Voor het verduurzamen van scholen door leerlingen is sinds 2011 een methode ontwikkeld, 'Energy Challenges', waarin zij een gedragscampagne en energiebesparende maatregelen uitvoeren. Met scholen in een rol als 'energieambassade' in de wijk zijn inmiddels ervaringen opgedaan. Voor opschaling is echter systematisch onderzoek nodig, naar wat wel en niet werkt.

Doelstelling

Dit project heeft als doel om de energietransitie te versnellen op lokaal niveau, effectieve manieren te vinden hoe dit te doen en 'best practices' te ontwikkelen voor scholen in de energietransitie. Een interdisciplinair team van TU Delft, Energie-U en Stichting Technotrend doet actieonderzoek naar sociaal-maatschappelijke complexiteit: hoe kunnen scholen optimaal bijdragen aan de energietransitie in hun wijk? Om een steile leercurve door te maken, worden op acht scholen living labs opgezet. Relevante actoren (leerlingen, ouders,

Projectinformatie / Project information

Projectnummer / Project number
TESE117007

Subsidiebedrag / Grant amount
€ 118.645,00

Algemene informatie / General information

Penvoerder / Secretariat
Stichting Techno Trend

Publicaties en materialen / Publications and attachments

- 19.05.2020

**Eindrapport Energieambassade-
scholen 2020 (TESE117007)**

**Volg Topsector Energie op X / Follow
Topsector Energie on X**

@TSEnergie

omwonenden, bedrijven, organisaties) worden betrokken om het ecosysteem m.b.t. energietransitie op en rond de school te versterken en initiatief te nemen. Samen met partnerbedrijven en -organisaties wordt een 'learning community' opgezet rond het onderzoek. Zo worden antwoorden gevonden op prangende vragen, zoals welke rol leerlingen kunnen spelen, hoe de schoolorganisatie niet te zwaar te belasten, en hoe commerciële belangen van bedrijven in te brengen. Het project heeft tevens als doel om een consortium van partners te bouwen dat verkregen experimentele kennis verspreidt onder stakeholders, en hun leervermogen vergroot.

Korte omschrijving

In een multi-stakeholder-aanpak wordt actieonderzoek uitgevoerd op drie niveaus en met verschillende doelen. Onderzoekers van TU Delft ontwerpen en begeleiden het onderzoek. Stichting Technotrend en Energie-U voeren het actieonderzoek uit. Leerlingen op de scholen onderzoeken samen met stakeholders in de wijk mogelijkheden voor initiatieven, die ze samen uitvoeren. Er worden acht experimenten uitgevoerd, in twee experimentenronden. In het eerste jaar vinden drie experimenten plaats tijdens de 'Energy Challenge' van voorjaar 2018. In deze ronde wordt gekeken naar de relatie van het type uitgevoerde acties met kennisniveau, houding en gedragsverandering van leerlingen. Ook is er aandacht voor de invloed van de omgeving. Vanuit de opgedane resultaten en kennis uit de psychologie en de sociologie zal een strategie voortvloeien die kan worden getest in de tweede experimentenronde van vijf experimenten tijdens de 'Energy Challenge' van januari tot juni 2019. Door bij elk experiment de zeven fasen van actieonderzoek te doorlopen, wordt systematisch en iteratief geleerd. Tevens wordt het experiment goed afgestemd op de sociale dynamiek en belangen voor energietransitie in de wijk.

Resultaat

Actieonderzoek, literatuuronderzoek en kwantitatief onderzoek met enquêtes resulteren in kennis en

ervaring over welke rol scholen kunnen spelen in de energietransitie. In de vorm van (professionele) artikelen, lezingen, symposia, een brochure en een boekje worden deze resultaten door bij het onderzoek betrokken stakeholders verspreid naar verschillende doelgroepen zoals scholen, bedrijven, wijkbewoners, gemeenten en wetenschappers. Een 'learning community' van circa dertig samenwerkende bedrijven en organisaties wordt opgezet om samen met leerlingen en actieonderzoekers op en rond scholen een netwerk te creëren of te versterken dat energie-initiatieven uitvoert. In de Bijlmermeer wordt in het kader van het onderzoek het onderwijsprogramma 'Energy Challenges' volledig nieuw opgezet. Deze interventies verhogen het kennisniveau van leerlingen, leerkrachten, burgers in de wijken, bedrijven, en organisaties en versterken er de ecosystemen. De energie-initiatieven resulteren al tijdens het onderzoek in door de samenwerkende partners uitgevoerde energiemaatregelen op de acht scholen, waar het onderzoek plaatsvindt, en bij huishoudens in de omringende wijken.

De data in deze applicatie is afkomstig van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en wordt in samenwerking met de Topsector Energie ontsloten.

Voor meer informatie over de Topsector Energie, ga naar www.topsectorenergie.nl.

Voor meer informatie over de TSE / Energie-Innovatie regelingen die RVO aanbiedt, ga naar www.rvo.nl/tse.